

Forekomst af bedefluer og ferskenbladlus i 2024

Projektleder
Anne Lisbet Hansen
NBR Nordic Beet Research

Erhvervs-PhD studerende KU
Nika Jachowicz

Forekomst af skadedyr er igen i år fulgt i en række marker hver uge. Sæsonen kan kendetegnes ved svage til middelstærke angreb af bedefluelarver samt forekomst af ferskenbladlus fra midt juni.

I 2024 har såning af Force-bejdsede sukkerroer været forsinket på grund af meget store nedbørsmængder i april

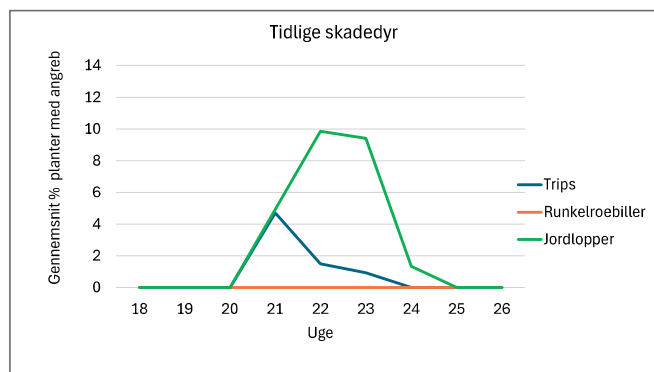
og ind i maj. Omkring 15 procent af arealet angives at være sået inden påske, sidst i marts, derefter var der et ophold i såningen på grund af mere nedbør. En del marker er sået i perioden fra sidst i april til ind i anden uge i maj. Ydermere var en del nysåede arealer belastet af oversvømmelse eller sammenslemning, og en mindre andel arealer blev sået om frem til tredje uge af maj. Nordic Sugar Agricenter angiver, at såperioden i 2024 har haft en varighed over otte uger med en middelsådato, der er blevet betydelig senere, end oplevet i mange år.

Montering og varsling af skadedyr er i 2024 udført af Nordic Sugar Agricenter og NBR på 14 lokaliteter fordelt i dyrkningsområdet. Formålet med monitoringen er at støtte behovsbaseret bekæmpelse af skadedyr for dermed at skåne nyttedyr samt at minimere omkostninger og unødvendig brug af insekticider. De udvalgte observationsmarker har været sået i perioden fra 14. april til 10.

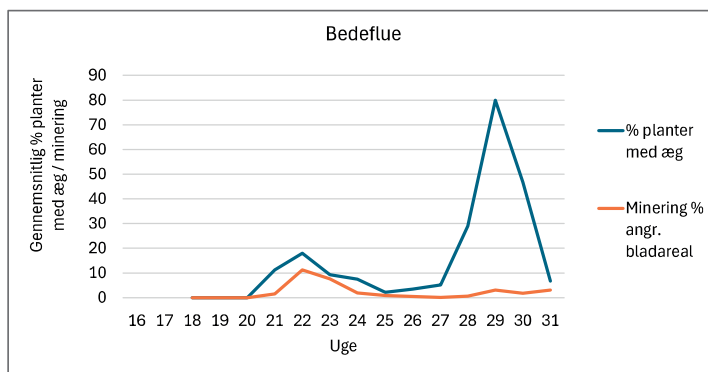
maj. Ugentligt fra såning til begyndelsen af juli er der i afmærkede observationsparceller opgjort forekomst af skader på roeplanter, og antal skadedyr og nyttedyr er optalt. Observationerne er sammen med aktuelle anbefalinger om bekæmpelse løbende rapporteret på sukkerroer.nu, i AgriPortal App og i SEGES registreringsnet.

Tidlige skadedyr

De fugtige fremspiringsforhold gav specielt i de tidligt såede marker angreb af agersnegle, og der blev i flere marker udspremt sneglekorn en eller to gange i de tidlige fremspiringsstadier. Generelt har angreb af tidlige forekommende kåltrips, bedejordlopper og runkelroebiller været svage i 2024, *figur 1*. De tidlige skadedyr kan være skadevoldende i roernes unge vækststadier fra fremspiring og frem til 4-6 bladstadiet. Ved 4-6 bladstadiet vokser planterne sig fra skaderne, og især i de sent såede marker har tilvæksten,

Figur 1. Gennemsnitlig procent angreb af tidlige skadedyr (kåltrips, runkelroebiller og bedejordlopper ved monitoring 2024 DK.

Figur 2. Gennemsnitlig procent planter med æg og minering af bedefluelarver ved monitoring 2024 DK.

som følge af gunstige temperaturer og fugtighedsforhold, været så hurtig, at planterne meget hurtigt har overkommet de følsomme stadier.

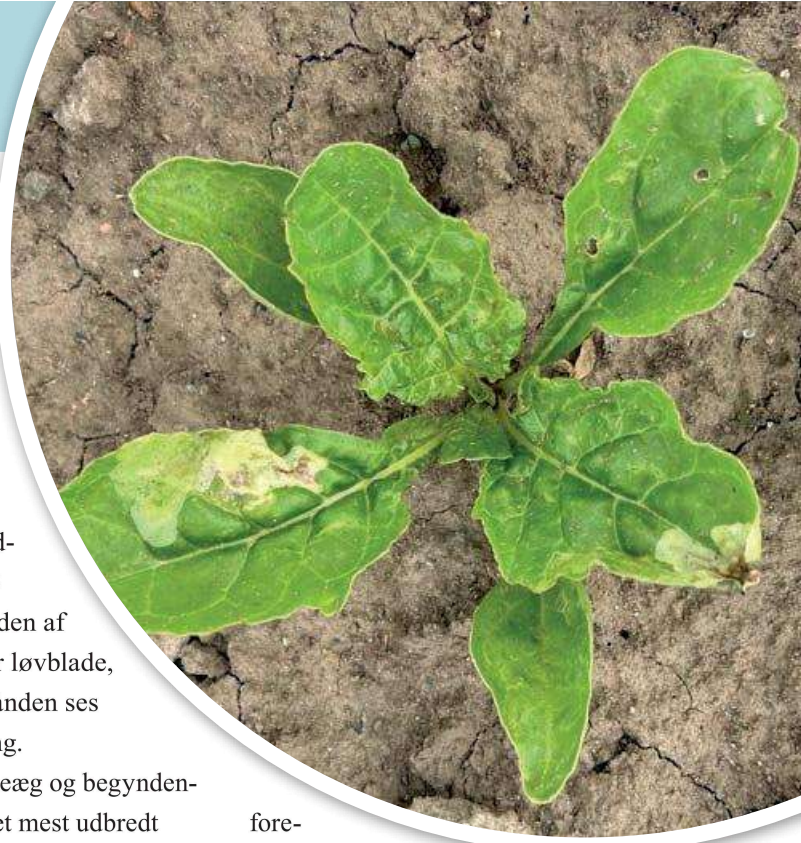
I monitoringen er der fundet trips på planterne på 7 ud af de 14 lokaliteter, men angrebene har alle steder været under bekæmpelsestærsklen, *figur 1*. Forekomst af jordlopper er i monitoringen fundet på 6 lokaliteter, hvoraf der på de fleste lokaliteter var svage angreb. På en enkelt lokalitet er der fundet angreb af jordlopper over bekæmpelsestærsklen, der er 50 procent planter med angreb. Jordlopper gnaver runde huller i bladene i størrelsen 1-2 mm, men vi har indtil videre generelt ikke set store problemer med jordlopper. Der blev i år ikke fundet nævneværdige skader af runkelroebiller i monitoringen.

Minering af bedefluens larve

Midt i maj, uge 20 og 21, er der fra insektmonitoringen rapporteret om spredte forekomster af 1-3 bedefluæg på bagsiden af planternes kim- eller løvblade, og der kunne efterhånden ses begyndende minering.

Forekomst af bedefluæg og begyndende minering har været mest udbredt i marker på Vest- og Østsjælland, og mindre på Lolland og Falster. I monitoringen er der på 3 ud af 14 lokaliteter fundet angreb over bekæmpelsestærsklen. I begyndelsen af juni, uge 23, har

forekomsten været aftagende. Midt i juli er der set en ny æglægning svarende til bedefluens anden generation, men generelt er der kun set få procent mineret bladareal

BEDRE TRÆKKRAFT ALTID

VREDESTEIN
TYRES

For mere information kontakt
produktspecialist
Knud Blomgreen +45 2030 3408

Foto 1. Bedeflueæg kunne tidligt i sæsonen 2024 ses på bagsiden af kimblade. Som oftest var der 1-3 små hvide æg lagt på række.

Foto 2. Her ses seks æg af bedeflue, hvoraf et æg er klækket. Ikke alle æg bliver til larver, idet æg kan gå til grunde som følge af våde eller tørre forhold.

Foto 3. Bedefluelarver minerer det blad, hvorfra de blev klækket, de spredes ikke til andre blade, men angrebet kan blive mere betydeligt, hvis alle blade angribes og mineres.

Foto 4-6. Bedefluelarvens mineringer på unge og ældre roeplanter. På bladene ses en blanding af ældre visne mineringer fra første generation og nye mineringer fra anden generation af bedeflue.

på planternes ældste blade, hvilket ikke anses for at være tabsvoldende. I begyndelsen af august ses der på enkelte lokaliteter mange af roernes ældste blade med hel eller delvist visne partier, der stammer fra bedefluelarvens mineringer. Det er også muligt at se nye mineringer fra larverne, men kun en meget lille del af bladarealet ses at være angrebet, og der er derfor ikke behov for bekæmpelse, figur 5.

Aktuel bekæmpelsestærskel for bedefluer er 50 procent planter med bedeflueæg samt begyndende minering vel at mærke på planter frem til 8-bladstadiet. Størrelsesordenen af den æglægning, der blev observeret i markerne i år, må anses for at være relativt mild. Nogle af æggene måtte forventes at gå til grunde og ikke udvikle larver. Samtidigt var planterne på dette tidspunkt i hurtig vækst og nye bladsæt var på vej.

I Sverige er der set mere udbredte angreb af bedefluer i 2024 med æglægning i de fleste planter i de fleste marker, og det minerede bladareal har også været større end set her i DK. Bedefluen har typisk tre generationer fordelt i perioderne maj-juni, juli-august og september. Angreb ses især ved kystnære områder. Første generation, hvor der ses angreb på små planter, anses for at medføre mest risiko for alvorlig

Foto 7-10. Ferskenbladlus sidder på bagsiden af de ældre blade. De vingede bladlus er grønlig ofte med mørke aftegninger, de uvingede bladlus er ofte gul-grønne og kendetegnes ved indadvendte pandeknuder og relativt lange rygrør. Ferskenbladlus kan overføre virusgulrot, hvor bladene bliver gul-orange og fortykkede.

Foto 11-13. Nyttedyr i roemarken. Fra venstre til højre: Soldaterbille, mariehøne og svirrefluelarve. Alle tre arter spiser både bedebadlus og ferskenbladlus.

afløvning, men som regel ser angreb voldsommere ud, end det reelt er, *foto 1-6*.

Der har i denne sæson været mulighed for at bekæmpe bedefluelarver med kontaktmidlet Lamdex, og en andel marker har i 2024 været bekæmpet hermed.

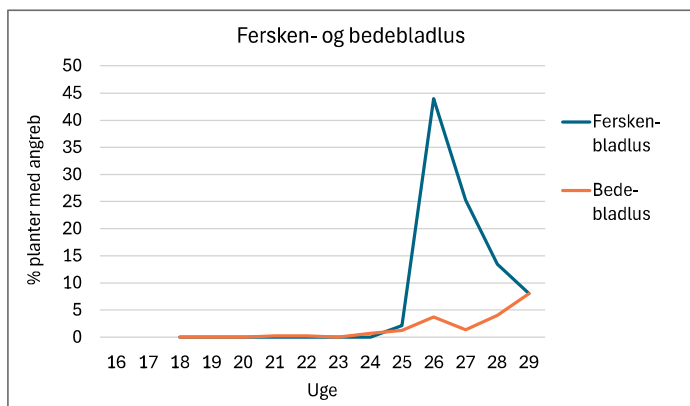
Ferskenbladlus

Der har kun været svage forekomster af sorte bedebadlus i 2024, og ikke i

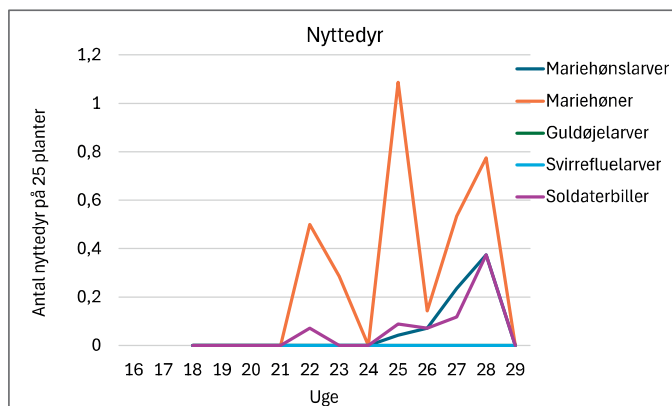
et omfang, hvor bekæmpelse har været nødvendig, *figur 3*.

I uge 24, midt i juni, er de første ferskenbladlus observeret på Østsjælland. De grønne ferskenbladlus sidder enkeltvis på bagsiden af de ældre og store blade, *foto 7-10*. Risikoen ved forekomst af ferskenbladlus er smitteoverførsel af virusgulrot, der er tabsgivende ved udbredte tidlige forekomster.

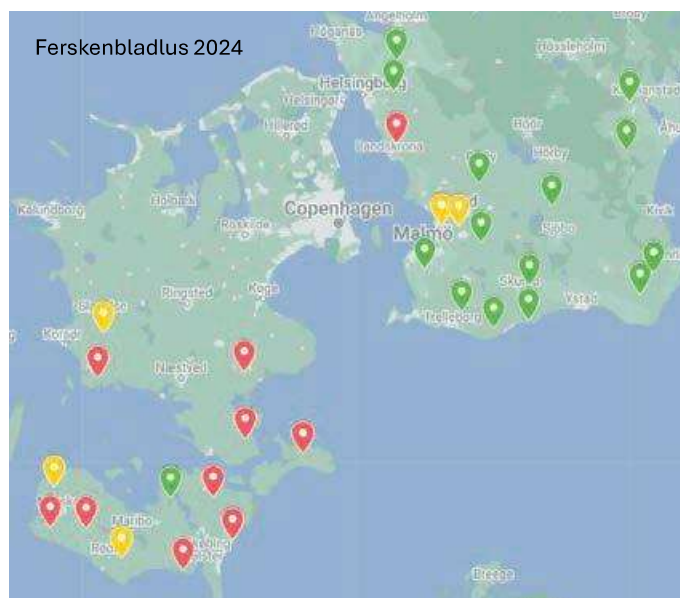
I ugerne 25 og 26 er der varslet om at undersøge egne marker for forekomst af ferskenbladlus og behandle ved overskreden bekæmpelsestærskel. Planter med færre end 12 blade er mere attraktive for lusene, og derfor har det været vigtigst at være på vagt i sent såede marker, der nogle steder var senere udviklede. Bekæmpelsestærsklen for planter under 12 blade er forekomst af 1 uvinget ferskenbladlus pr. 10 planter.

Figur 3. Gennemsnitlig procent planter med forekomst af fersken- og bededbladlus ved monitoring DK 2024.

Figur 4. Gennemsnitlig antal nyttedyr per lokalitet i insekt-monitoring DK 2024.

Figur 5 og 6. Bedefluer og ferskenbladlus 2024 – forekomst i monitoringsområdet i DK og SE. Stedmarkeringer angiver, at der på denne lokalitet på minimum et tidspunkt i monitoringsperioden har været: Ingen forekomst (grøn), forekomst under bekæmpelsestærskel (gul) eller forekomst med overskredet bekæmpelsestærskel (rød).

Fra 12-bladstadiet er bekæmpelsestærsklen forekomst af 1 uvinget bladlus pr. plante. I monitoringen har bekæmpelsestærsklen været overskredet på 12 af de 14 lokaliteter i uge 26, sidste uge i juni, fordi der i markerne med vækststadiet 19 var mere end 10 procent planter med bladlus, figur 3 og 6. Forekomsten toppede i uge 26 for derefter at falde igen, hvor bladlusene forsvandt eller var parasiterede. Bekæmpelse kunne i denne sæson foretages med insektmidlerne Pirimor 500 WG, Teppeki og der

var tilladelse til mindre anvendelse af Movento. I skrivende stund, først i august, ser vi kun enkelte spredte planter med symptomer på virusgulrot, og det ser ud til, at vi indtil videre er forskånet for tidlige og udbredte angreb af virusgulrot, sandsynligvis med årsag i den relative sene forekomst af ferskenbladlus.

Nyttedyr

Blandt nyttedyr optalt i monitoringsmarkerne har der været størst forekomst

af mariehøner, som fordelagtigt er forekommet omkring tidspunktet for forekomst af ferskenbladlusene, figur 4. Ligeledes ses det, at også forekomst af soldaterbiller og svirrefluelarver forekommer i den periode. De nævnte nyttedyr lever af bladlus, og deres forekomst bidrager til at begrænse antallet af bladlus i sukkerroerne. Insektmidler kan have uønskede bivirkninger på nyttedyr, og derfor skal unødvendige sprøjtninger undgås for dermed at skåne de naturlige fjender. ■